

genere relationis: materia vero est in genere substantie.

Consuetudo est altera natura.

Materia prima non potest separari ab omni forma

Secundi physicorum

Natura est principium motus et quietis in eo in quo est per se et non per accidens.

Eccus natus non potest disputare de coloribus quantum ad rem sed bene quantum ad nomen.

Tota substantia artificialium est eorum materia.

Materia dicitur natura et etiam forma et privatio.

Materia non habet privari omni forma.

Forma et materia non separata secundum esse sed secundum rationem.

Forma est magis natura quam materia: quia magis dicitur esse unum quodque secundum quod est in actu: quam secundum quod est in potentia

Subiectum et sua propria passio sunt eiusdem considerationis.

Abstrahentium non est mendatum.

Natura iam diffinitur cum motu et materia: se habili

Materia et forma eiusdem sunt considerationis.

Ars imitatur naturam in quantum potest.

Forma est finis materie.

Finis non solum est ultimum rei sed optimum et ultimum.

Mos sumus quodammodo finis omnium.

Homo et homo generant hominem ex materia.

Cause sunt quatuor. scilicet materialis: formalis: efficiens et finalis.

Aliqua sibi inuicem possunt esse cause.

Forma et finis maxime coincidunt.

Idem aliter se habens oppositorum est causa.

Causa et effectus in actu simul sunt: et non sunt.

Causa et effectus debent esse simul proportionata

In celestibus nihil videmus fieri a casu.

Fortuna est causa per accidens in his que sunt a proposito propter finem et raro.

Bona fortuna est quando aliquod bonum evenit: in illa autem quando aliquod malum evenit.

Infortunium est quando aliquod bonum magnam evenit: infortunium vero quando aliquod magnam malum contingit.

Quod parum distat ab intellectu: quasi nihil reputatur.

Fortuna non est nisi in agentibus a proposito et a voluntate.

Causa est solum in animalibus irrationabilibus et in rebus inanimatis: unde dicitur quod

equus casu venit ad stabulum et saluatus est: et casu tripodam cecidit et stetit.

Ad quod per se est: est prius eo quod est per accidens.

Frustra et vanus est id quod ordinatum est ad aliquem finem quem non consequitur.

Forma: finis: et efficiens: sepe coincidunt.

Materia et efficiens: vel materia et finis: nunquam coincidunt.

Materia cum nulla causa coincidit.

Que movent non mota: non amplius physice considerationis sunt.

Natura agit propter finem.

Finis imponit necessitatem hiis que sunt ad finem.

Finis in operabilibus est sicut principium in speculabilibus.

Commentatoris.

Prime artificiales sunt accidentia in substantiis naturalibus.

Duplex est finis. scilicet generationis et rei generate.

Anima humana est medium inter formas materiales et abstractas.

Qui dicit naturam non agere propter finem: tollit sollicitudinem dei circa ista inferiora.

Terti physicorum.

In motu necessario est ignorare naturam.

Tot sunt species motus quot sunt species entis.

Motus est actus entis in potentia: in quantum in potentia.

Omne mouens naturale in mouendo mouetur.

Actio et passio sunt unus motus numero: et sunt in passio sicut in subiecto.

Quicquid fit: necesse est accipere finem.

In perceptis non differt posse et esse.

Nallum corpus est actu infinitum.

Infinitum secundum quod huiusmodi est ignotum.

Unumquodque resoluitur in id ex quo componitur.

Idem est locus totius et partis.

Idem est motus totius et partis.

Continuum est diuisibile in infinitum.

Infinitum habet rationem partis et non totius et habet rationem materie et non forme

Infinitum est cuius quantitate accipientibus semper est aliquid extra accipere.

Totum et perfectum est cui nihil deest.

Numerus causatur ex diuisione continui.

Continuum est infinitum secundum diuisionem: numerus vero secundum appositionem.

Commentaria.

Quidam homines erant tantum as-
sueti comedere venenum: quod venenum
erat eis cibus.

Quidam per consuetudinem audiendi falsa:
negant principia vera per se nota: ut ex ni-
hilo nihil fit ut christiani.

Fides vulgi fortior est quam fides philosophorum
Qui in principio addiscit philosophiam non po-
test audire leges: sed qui in principio addi-
dit leges non impeditur quin possit audire
philosophiam.

Quarti physicorum.

Quid non est: nunquam vel nul-
quam est.

Rebus mobilibus queritur locus.

Omne corpus est in loco: et in omni loco est
corpus unde dici solet. non est locus sine cor-
pore nec corpus sine loco. Duplex est locus. scilicet
proprius et communis. Communis est quo plu-
ra corpora sunt proprius in quo vnum cor-
pus tantum est.

Locus est ultimum vel terminus corporis con-
tinentis immobile primum. id est locus est vlti-
ma superficies corporis continentis secundum
quod continetur cum tanta distantia ad orbem.

Sexto modo dicitur aliquid esse in aliquo. vno
modo sicut pars in suo toto. sicut digitus in ma-
nu: secundo modo sicut totum in partibus
ut domus in pariete: tecto: et fundamento.
tertio modo sicut species in genere: ut homo in
animali. Quarto modo sicut genus in spe-
cie quia genus est pars diffinitionis speciei
et etiam differentia. unde quodammodo et ge-
nus et differentia dicuntur esse in specie si-
cut partes in toto. quinto modo sicut forma
in materia vel subiecto siue sit accidentalis:
siue substantialis: sicut sanitas dicitur esse in
calidis et frigidis. quorum contemperantia
constituit sanitatem. sexto modo sicut aliquid
in primo motivo. id est prima causa efficiens ut
regnum in regente. septimo modo sicut ali-
quid in suo fine. ut cor alicuius dicitur esse in
aliqua re quam amat et desiderat. octavo mo-
do: sicut locatum in loco. ut aqua in vase.

Nihil est in seipso primo et per se.

Superficies est in corpore scientia vero in
anima.

Locus continet et conseruat locatum.

Quandoque tunc pulcherrime demonstratur
vel diffinitur cum ostenditur quid est ipsum:
et cum accidentia sua propria ostenduntur si-
bi inesse et cum opposita circa ipsum soluantur
et cum cause discipline oppositorum circa ipsum
manifestantur.

Locus est equalis locato.

Duo corpora non possunt esse simul in eodem loco

Quandoque fertur naturaliter ad locum sibi
proprium.

Non est dare vacuum in natura.

Dicitur ad plenum et entis ad non ens: nulla est
proportio vel comparatio.

Necessario est diuidi excellens in excellentiam:
et id quod excellitur.

Excellens et id quod excellitur in aliquod conue-
nire semper debent.

Contrariorum eadem est materia.

Tempus consequitur semper motum.

Qui non apprehendit motum: non apprehendit
tempus: sicut patet in his qui fabulose dicitur
tur dormire in sardis.

Tempus est numerus motus sive prius et po-
sterius. id est prius et posterius sunt in motu pro-
ut sunt numerata ab anima.

Nihil habemus de tempore nisi nunc. id est pre-
sens tempus vel instans.

Tempus est mensura motus. scilicet rerum mutabilium.

Omnia que sunt sub celo tabesunt senescunt:
et sordescunt sub tempore.

Sempiterna non sunt in tempore.

Tempus est passio motus: et precipue motus celi

Commentaria.

Elum non est in loco per se sed per acci-
dens. scilicet ratione centri.

Quantitas non est de genere virtutum actuarum.

Successio motus cauatur ex resistentia medi-
vel mobilis vel vtriusque.

Tempus et numerus priorum et posteriorum
existunt in motu.

Quinti physicorum.

Quod motus recipi denominatio-
nem a termino ad quem.

Additum comparatum vni extremorum habet ra-
tionem in alterius extremi: ut iuscum, compa-
ratum ad nigrum dicitur album.

Motus est transmutatio successiva que fit in re.

Mutatio est transmutatio subitanea: que fit in
instanti.